

BETÆNKNING**Afgivet af Erhvervs- og Råstofudvalget****vedrørende**

Forslag til Inatsisartutbeslutning om, at opgaven med ydelse af erhvervsudviklingsstøtte til bygder og yderdistrikter jfr. finanslovens hovedkonto 64.01.05 søges overført fra selvstyret til kommunerne med virkning fra den 1. januar 2020 og at spørgsmålet herom indgår i bloktilskudsforhandlingerne med kommunerne i løbet af 2019.

Medlem af Inatsisartut Aqqaluaq B. Egede, Inuit Ataqatigiit

Afgivet til forslagens 2. behandling

Erhvervs-og Råstofudvalget har under behandlingen bestået af:
Inatsisartutmedlem Henrik Fleischer, Siumut, formand
Inatsisartutmedlem Múte B. Egede, Inuit Ataqatigiit, næstformand
Inatsisartutmedlem Aqqalu Jerimiassen, Atassut
Inatsisartutmedlem Hermann Berthelsen, Siumut
Inatsisartutmedlem Steen Lynge, Demokraterne
Inatsisartutmedlem Peter Olsen, Inuit Ataqatigiit
Inatsisartutmedlem Tillie Martinussen, Samarbejdspartiet

1. Forslagets indhold og formål

Forslaget har til hensigt at overføre midlerne fra hovedkonto 64.01.05 Erhvervsudvikling i bygder og yderdistrikter fra selvstyret til kommunerne. Forslagsstiller ønsker ligeledes at denne problemstilling skal indgå i bloktilskudsforhandlingerne med kommunerne.

2. Førstebehandling af forslaget i Inatsisartut

Partierne havde i løbet af debatten forskellige vinklinger på, hvorledes erhvervsfremme indsatsen burde indrettes for på bedste måde, at skabe vækst og økonomisk fremgang i bygder og yderdistrikter.

Ved indledningen af debatten mødte nærværende forslag en begrænset opbakning fra partierne og en afvisning fra Naalakkersuisut. Imidlertid viste det sig i løbet af debatten, at der kunne være rum for, at parterne muligvis efterfølgende eventuelt kunne mødes i en fælles forståelse. Forslaget blev derfor henvist til Erhvervs- og Råstofudvalget s behandling med henblik på, at denne mulighed muligvis kunne afsøges i udvalgsarbejdet.

3. Spørgsmål

Udvalget har til brug for betænkningen udarbejdet spørgsmål. Udvalgets spørgsmål Naalakkersuisuts besvarelse er vedlagt denne betænkning som bilag.

4. Udvalgets behandling af forslaget

Udvalget må indledningsvis konstatere, at tilslutningen til forslaget var blandet og at Naalakkersuisut i svarnotatet ikke fandt anledning til forslagens indhold burde fremmes. Naalakkersuisut fremfører dog ikke direkte i svarnotatet, at forslaget er helt uladsiggørligt men at forslaget ikke synes, at rumme fordele hvad angår erhvervsfremme for bygder og yderdistrikter. Naalakkersuisut indvendinger synes derudover også båret af en uro over, hvorvidt bevillingerne – når og hvis de eventuelt- blev overgivet til kommunerne, vil blive anvendt til det formål, som de var tiltænkt. Udvalget fandt på denne baggrund anledning rejse en række spørgsmål til belysning af forslaget, blandt andet inspireret af de argumenter og synspunkter, der blev fremført i anledning af debatten. Udvalget vil i nærværende betænkningssudkast gennemgå udvalgets spørgsmål og Naalakkersuisuts besvarelse heraf i sin behandling af forslaget. Udvalget spurgte blandt andet om;

- a) *Vil en forankring i kommunerne bedre kunne sikre, at de afsatte midler anvendes på grundlag af kendskab til det lokale erhvervsliv og arbejdsmarkeds behov?*

”De afsatte midler anvendes allerede på grundlag af kendskab til det lokale erhvervsliv og arbejdsmarked. Det er i dag kommunerne i samarbejde med bygderne, der udarbejder en liste over projekter, der ønskes støtte til. Naalakkersuisuts opgave er efterfølgende udelukkende at tilsikre, at midlerne går til de ønskede projekter i bygder- og yderdistrikter. På denne måde sikres det, at midlerne ikke indgår i kommunernes almindelige drift, men direkte øremærkes og udbetales til de ønskede lokale projekter i bygder- og yderdistrikter.

Den nuværende forvaltning af puljen tilsikrer derfor, at de lokale udvalgte erhvervsprojekter af kommuner og bygderne, også i sidste ende får de tiltænkte midler. Derfor er den nuværende forvaltning af puljen baseret på, at det er det lokale kendskab, som afgør, hvor midlerne skal fordeles, og der er en systematisk opfølgning som tilsikrer, at disse lokale ønsker også opfyldes.”

Naalakkersuisut henviser til i besvarelsen, at midlerne til erhvervsfremme i bygder og yderdistrikter efter Naalakkersuisuts vurdering allerede anvendes med afsæt i en lokal forankring og i samarbejde med både bygderne og kommunerne. Udvalget er for indeværende ikke i besiddelse af informationer, der synes at kunne bestride indholdet i Naalakkersuisuts besvarelse af nærværende spørgsmål.

b) I hvilket omfang vurderer Naalakkersuisut, at forslaget vil kunne reducere dobbeltadministration?

”Der er ingen dobbeltadministration forbundet med erhvervsudviklingsstøtte til bygder og yderdistrikter, som ordningen administreres på nuværende tidspunkt. Det er i dag kommunerne, som der udvælger og udfører projekterne. Projekterne dobbeltadministreres derfor ikke.

Naalakkersuisut udfører alene en administrativ tilsynsfunktion, hvor det sikres, at midlerne går til de tiltænkte formål. Der skal altid i den offentlige forvaltning føres tilsyn med, om midlerne anvendes i henhold til formålet. Såfremt kommunerne fik overdraget midlerne, skulle der iværksættes en anden administrativ tilsyn med midlerne. Dette ville medføre yderligere administration for kommunerne og Selvstyret, da der skal laves et nyt set-up for forvaltningen af disse midler. Dette kunne medføre risiko for dobbeltadministration af midlerne.

Omlægning af bevillingen til kommunerne vurderes derfor ikke at medføre administrative besparelser.

Under alle omstændigheder er det Naalakkersuisuts holdning, at det er vigtigt at fastholde en model, hvor det sikres at midlerne anvendes i bygderne i overensstemmelse med Inatsisartuts ønske. En ændring af ordningen således, at midlerne overføres til kommunerne via bloktilskud, vil som ovenfor nævnt ikke kunne sikre, at midlerne anvendes i bygderne.”

Udvalget konstaterer, at Naalakkersuisut anser, at der med den nuværende organisering ikke forekommer dobbeltadministration. Eftersom Naalakkersuisut efter eget udsagn alene udøver en administrativ tilsynsfunktion med henblik på at sikre, at midlerne anvendes til det formål, de er tiltænkt. Ligeledes udtrykker Naalakkersuisut reservation overfor hvorvidt det via bloktilskuddet teknisk kan sikres, at midlerne bruges efter Inatsisartuts ønske.

- c) *Vil det - set i lyset af det kommunale selvstyre - teknisk set være muligt at overføre administrationen af erhvervsudviklingsstøtte til bygder og yderdistrikter til kommunerne på en sådan måde, at kommunerne forpligtes til årligt at anvende et bestemt minimums beløb til erhvervsudviklingsstøtte i bygder og yderdistrikter - det vil sige således at de midler, som overføres fra Grønlands Selvstyre til kommunerne øremærkes til formålet?*

”Med henvisning til de indledende bemærkninger i besvarelsen er det Naalakkersuisuts vurdering, at det ikke er muligt, jf. kravet om regnskabsmæssig balance mellem indtægter og udgifter i § 25 stk. 2 i Inatsisartutlov om kommunernes og Grønlands Selvstyres budgetter og regnskaber. ¹Ligeledes med henvisning til de indledende bemærkninger, vil en overførsel af midlerne til administration af kommunerne forudsætte en nærmere analyse af om dette kræver en ændring af Landstingslov om kommunernes mulighed for at bidrage til erhvervsudvikling gennem investering i erhvervmæssig virksomhed m.v.”

Indledningsvis skal der henvises til fodnote nr. 1 hvori, der refereres til Naalakkersuisuts indledende redegørelse, der ledsagede Naalakkersuisut besvarelse af udvalgets spørgsmål. Det fremgår blandt andet af Naalakkersuisuts besvarelse ovenfor, at det ikke anses som muligt, at forpligte kommunerne til at anvende et bestemt minimums beløb på erhvervsudvikling i bygder og yderdistrikter.

4.1 Spørgsmål fremsat af udvalget i relation til ændringsforslaget.

Der er til beslutningsforslaget fremsat et ændringsforslag. I forbindelse med behandlingen af nærværende beslutningsforslag, fandt udvalget, at der var et behov for, at der også blev kastet et lys på ændringsforslagets mulige lovgivningsmæssige såvel som økonomiske konsekvenser. Udvalget fremsendte på den baggrund følgende spørgsmål til Naalakkersuisut.

Besvarelse af spørgsmål vedrørende ændringsforslaget til (pkt. 39)

- a) *Med afsæt i ovenstående forståelse, hvor store midler vil det samlet dreje sig om, såfremt alle erhvervsudviklingsmidler og erhvervsstøtte overflyttes til kommunerne?*

I henhold til overstående definition af erhvervsudviklingsmidler og erhvervsstøtte vil det dreje sig om midlerne fordelt på finanslovens:

- Konto 64.01.05 ”Erhvervsudviklingsstøtte til bygder og yderdistrikter”, som ifølge FFL2020 udgør 5,89 mio. kr. Som nævnt er det Naalakkersuisuts

¹ Udvalget skal i den forbindelse henvise til indledningen til Naalakkersuisut besvarelse af udvalgets spørgsmål, hvor Naalakkersuisut redegør for principielle spørgsmål omkring lovgivningsmæssige forhold, der stiller sig i vejen for en umiddelbar realisering af forslaget.

vurdering, at det skal undersøges, om en kommunal tilskudsordning af denne art kræver en lovændring.

- Konto 64.10.32 "Erhvervsfremme indsatser", som vedrører:
 - o Mikrolånsordningen, som bliver administreret af Greenland Business. Beløbet hertil er ifølge FFL2020 på 500.000 kr.
- Der er indgået en servicekontrakt med Greenland Business, der som nævnt løber frem til 31. december 2021, om administration af erhvervsfremmeordningerne fastsat i Inatsisartutlov om erhvervsfremme til landbaserede erhverv. Beløbet hertil er ifølge FFL2020 9,149 mio. kr., hvoraf de 6,7 mio. kr. vedrører administration af støtteordningerne og 2,449 mio. kr. vedrører erhvervsrådgivning.
- Efter aftale med Island, Færøerne og Norge ydes der støtte til det nordatlantiske samarbejde, NORA. Beløbet hertil er ifølge FFL2020 250.000 kr.
- Øvrige erhvervsfremme initiativer. Beløbet hertil er ifølge FFL2020 1,681 mio. kr.
- På konto 64.10.34 "Servicekontrakt lammeslagteri m.fl." er der til driftsaftaler m.m. ifølge FFL2020 afsat 2,23 mio. kr. til servicekontrakter vedrørende drift af indhandlingsanlæg. Som nævnt skal det undersøges, om en kommunal tilskudsordning af denne art kræver en lovændring.

b) Er det vurderingen, at kommunerne i dag har den nødvendige administrative kapacitet til at kunne forvalte de samlede midler og programmer målrettet til erhvervsudvikling og erhvervsstøtte?

For så vidt angår de erhvervsfremmeordninger som i dag administreres af Greenland Business, skal det bemærkes, at Greenland Business i dag har en stab af højtspecialiseret kredit- og erhvervsfremme medarbejdere. Det må umiddelbart vurderes som vanskeligt at opretholde et fagligt niveau svarende til det der gælder i dag, såfremt midlerne skal administreres i puljer af de enkelte kommuner. Som nævnt administreres midlerne i dag af Greenland Business frem til 31. december 2021. For så vidt angår de øvrige ordninger, skal det som nævnt undersøges, om en kommunal tilskudsordning af denne art kræver en lovændring.

c) Hvilke fordele og hvilke ulemper og risici vurderer Naalakkersuisut, at en samlet overførsel af erhvervsudviklingsmidler og erhvervsstøtte til kommunerne vil kunne indebære i forhold til den samlede nationale erhvervsfremme indsats?

En overdragelse af ovennævnte midler og programmer til kommunerne vil indebære at Inatsisartut og Naalakkersuisut fremover fratages muligheden for at udvikle og implementere en national politik vedrørende støtte til erhvervsfremme.

Der er ingen nævneværdige fordele ved overførsel af erhvervsudviklingsmidler og erhvervsstøtte til kommunerne. Tværtimod, er der i øjeblikket systematisk og kontinuerlig opfølgning på, at midlerne tilgår bygderne. Hvis midlerne i stedet indgår i kommunernes bloktilskud, risikerer man, at midlerne ikke vil blive udmøntet jf. beskrivelsen i indledningen af besvarelsen.

Ydermere, vurderes det, at Naalakkersuisuts nuværende samarbejde med erhvervsfremmeorganisationen Greenland Business, som administrerer og tildeler erhvervsfremmemidler i overensstemmelse med loven herom, fungerer tilfredsstillende. Det vurderes som væsentligt, at man igennem Greenland Business kan planlægge langsigtet i forbindelse med koordinering og aktivitetstiltag i henhold til erhvervsstøtte og rådgivning til iværksættere, med henblik på at sikre en langsigtet indsats. Samtidig besidder Greenland Business en væsentligt faglighed om erhvervsfremme, som man risikerer at miste, hvis deres midler overføres til andre myndigheder.

d) Er der lovgivning på erhvervsområdet, der eventuelt må ændres eller ophæves for at imødekomme ønsket om en samlet overflytning af området til kommunerne?

Der henvises til de indledende bemærkninger i svaret, hvor det fremgår, at det bør undersøges nærmere, om en kommunal varetagelse af formålet med bevillingen til erhvervsudvikling i bygder og yderdistrikter vil forudsætte en ændring i Landstingslov om kommunernes mulighed for at bidrage til erhvervsudvikling gennem investering i erhvervsmæssig virksomhed m.v. Det samme gør sig klart gældende for eksempelvis bevillingen til driftsaftaler m.m., hvor der på FFL2020 er afsat 2,23 mio. kr. til servicekontrakter vedrørende drift af indhandlingsanlæg.

Ligeledes, hvad angår erhvervsfremmeordningerne, der varetages af Greenland Business, vil der først kunne indgås en ny administrationsaftale med kommunerne med virkning fra 2022, idet den nuværende aftale med Greenland Business løber til og med d. 31 december 2021.

e) Giver den foreslåede frist (1. januar 2020) Naalakkersuisut anledning til bemærkninger?

Som det fremgår ovenfor, vil det ikke være muligt at gennemføre de nævnte ændringer med virkning fra 1. januar 2020. Dels fordi der kræves en nærmere analyse af behovet for en ændring af Landstingslov om kommunernes mulighed for at bidrage til erhvervsudvikling gennem investering i erhvervsmæssig virksomhed m.v.

I henhold til § 10 i Inatsisartutlov om erhvervsfremme til landbaserede erhverv kan Naalakkersuisut indgå aftale om administration af erhvervsstøtte med et administrationselskab. En sådan aftale er allerede indgået ved en servicekontrakt med Greenland Business Servicekontrakten løber frem til 31. december 2021. En omlægning af denne bevillingen kan således tidligst ske primo 2022.

f) I hvilket omfang vurderer Naalakkersuisut, at ændringsforslaget vil kunne reducere dobbeltadministration?

Se svar b) under spørgsmål vedrørende det oprindelige forslag.

Naalakkersuisut peger på en række juridiske såvel som tekniske forhold, som medfører at ændringsforslaget -uagtet om det opfyldte formkravene- ikke umiddelbart vil kunne realiseres. Herunder peges der blandt andet på behovet for at klarlægge og undersøge, hvorvidt der er behov for i et større omfang at revidere lovgivningen på erhvervsområdet. Herunder blandt andet om der er behov for en ændring i Landstingslov om kommunernes mulighed for at bidrage til erhvervsudvikling gennem investering i erhvervsmæssig virksomhed m.v. Det samme gør sig klart gældende for eksempelvis bevillingen til driftsaftaler m.m., hvor der på FFL2020 er afsat 2,23 mio. kr. til servicekontrakter vedrørende drift af indhandlingsanlæg. Det synes at fremgå af Naalakkersuisuts besvarelse, at for eventuelt på sigt, at flytte den samlede erhvervsfremme indsats over i et kommunalt regi skal der foregå et udredningsarbejde, der skal klarlægge og afdække behovet for en reform af lovgivningen.

4.2 Ændringsforslag

Der blev under 1. behandlingen fremsat et ændringsforslag fra Inuit Ataqatigiit. Forslaget har følgende ordlyd:

Forslag til Inatsisartutbeslutning om, at Naalakkersuisut pålægges at der pr. 1. januar 2020 flytter erhvervsudviklingsmidler og erhvervsstøtte fra Grønlands Selvstyre til kommunerne, samt at spørgsmål herom medtages i bloktilskudsforhandlinger med kommunerne. Der skal under arbejdet sikres, at midlerne benyttes til formål som er forudsætninger for bevillingerne.

Der henvises indledningsvis til afsnit 4.1 hvor ændringsforslaget potentielle konsekvenser belyses. Ved en tekstmæssig gennemgang af ændringsforslaget, fremgår det, at dets formulering ikke rummer den påkrævede indholdsmæssige identitet set i forhold til det oprindelige beslutningsforslag. I det oprindelige beslutningsforslag, ønskes, det at et kontoområde udflyttes til kommunerne. Ændringsforslaget pålægger Naalakkersuisut, samlet at udflytte erhvervsudviklingsområdet og erhvervsstøtteområdet til kommunerne. Der er således ikke tilstrækkelig indholdsmæssig overensstemmelse i mellem de to forslag. Såfremt udvalget eller Inatsisartut måtte vælge, at støtte ændringsforslaget er udvalget eller Inatsisartut

dog ikke afskåret fra fremkomme med en opfordring til Naalakkersuisut om at realisere ændringsforslaget.

Måtte Inatsisartut eventuelt vælge, at vedtage ændringsforslaget er Naalakkersuisut ikke formelt set forpligtet til at virkeliggøre forslaget.

4.3 Afrunding af udvalgets behandling

Udvalget har nu i lyset af de fremsatte spørgsmål og Naalakkersuisut besvarelse søgt, at afdække beslutningsforslagets og ændringsforslagets konsekvenser. På baggrund af ovenstående behandling vil udvalget nu overgå til sine indstillinger.

5.Udvalgets indstillinger

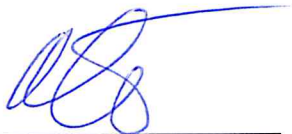
Et flertal bestående af repræsentanterne fra Siumut, Atassut, Samarbejdspartiet og Demokraterne indstiller forslaget og ændringsforslaget til forkastelse

Et mindretal bestående af repræsentanterne Inuit Ataqatigiit indstiller ændringsforslaget til vedtagelse

Med disse bemærkninger, og med den i betænkningen anførte forståelse, skal udvalget overgive forslaget til 2. behandling.

Henrik Fleischer
Formand

Múte Bourup Egede
Næstformand

Aqqalu Jerimiassen

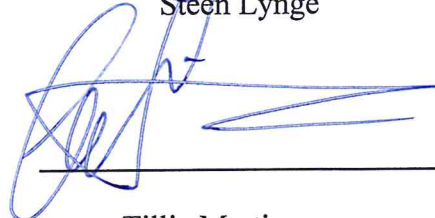
Hermann Berthelsen

Steen Lynge

Peter Olsen

Tillie Martinussen

Naalakkersuisoq for
Erhverv, energi, forskning
Jess Svane

Dato: 01-10-2019
J.nr.: 01.36.02.03-00242

Spørgsmål vedrørende pkt. 39 (overflytning af erhvervsudviklingsstøtte til kommunerne)

Kære Jess

I forbindelse med sit arbejde med pkt. 39 finder udvalget anledning til at rejse en række spørgsmål vedrørende beslutningsforslaget og vedrørende det ændringsforslag, der blev fremsat under førstebehandlingen.

1. Spørgsmål vedrørende det oprindelige forslag (pkt. 39.)

Det oprindelige forslag lyder:

”Forslag til inatsisartutbeslutning om, at opgaven med ydelse af erhvervsudviklingsstøtte til bygder og yderdistrikter jfr. finanslovens hovedkonto 64.01.05 søges overført fra selvstyret til kommunerne med virkning fra den 1. januar 2020 og at spørgsmålet herom indgår i bloktilskudsforhandlingerne med kommunerne i løbet af 2019.”

Udvalget opfatter Naalakkersuisuts i svarnotatet udtrykte reservation over for at lade midlerne overgå til det kommunale bloktilskud som båret af en uro for, at midlerne vil blive brugt til andre formål end erhvervsfremme i bygder og yderdistrikter. Udvalget er meget enig i, at det er vigtigt at fremme erhvervsudvikling i bygder og yderdistrikter og at nedbringe bureaukrati. Udvalget finder det derfor anledning til på baggrund af ovenstående at fremføre nedenstående spørgsmål.

- a) Vil en forankring i kommunerne bedre kunne sikre, at de afsatte midler anvendes på grundlag af kendskab til det lokale erhvervsliv og arbejdsmarkeds behov?
- b) I hvilket omfang vurderer Naalakkersuisut, at forslaget vil kunne reducere dobbeltadministration?
- c) Vil det - set i lyset af det kommunale selvstyre - teknisk set være muligt at overføre administrationen af erhvervsudviklingsstøtte til bygder og yderdistrikter til kommunerne på en sådan måde, at kommunerne *forpligtes* til årligt at anvende et bestemt minimums beløb til erhvervsudviklingsstøtte i bygder og yderdistrikter – det vil sige således at de midler, som overføres fra Grønlands Selvstyre til kommunerne øremærkes til formålet?

2. Spørgsmål vedrørende ændringsforslaget til (pkt. 39)

Der blev under forslagets første behandling fremsat et ændringsforslag til beslutningsforslaget. Ændringsforslaget lyder:

”Forslag til Inatsisartutbeslutning om, at Naalakkersuisut pålægges at der pr. 1. januar 2020 flytter erhvervsudviklingsmidler og erhvervsstøtte fra Grønlands selvstyre til kommunerne, samt at spørgsmål herom medtages i bloktilskudsforhandlinger med kommunerne. Der skal under arbejdet sikres, at midlerne benyttes til formål som er forudsætninger for bevillingerne.”

I modsætning til det oprindelige beslutningsforslag, der pålagde Naalakkersuisut at søge hovedkonto 64.01.05 søges overført fra selvstyret til kommunerne, ønskes det i ændringsforslaget at flytte erhvervsudviklingsmidler og erhvervsstøtte midler til kommunerne. Umiddelbart tolker udvalget den bagved liggende intention som et ønske om, at alle midler på området overføres og underlægges en kommunal forvaltning. Med henblik på at belyse de mulige konsekvenser ved en samlet overførsel af området til kommunerne er nedenstående spørgsmål formuleret.

- a) Med afsæt i ovenstående forståelse, hvor store midler vil det samlet dreje sig om, såfremt alle erhvervsudviklingsmidler og erhvervsstøtte overflyttes til kommunerne?
- b) Er det vurderingen, at kommunerne i dag har den nødvendige administrative kapacitet til at kunne forvalte de samlede midler og programmer målrettet til erhvervsudvikling og erhvervsstøtte?
- c) Hvilke fordele og hvilke ulemper og risici vurderer Naalakkersuisut, at en samlet overførsel af erhvervsudviklingsmidler og erhvervsstøtte til kommunerne vil kunne indebære i forhold til den samlede nationale erhvervsfremme indsats?
- d) Er der lovgivning på erhvervsområdet, der eventuelt må ændres eller ophæves for at imødekomme ønsket om en samlet overflytning af området til kommunerne?
- e) Giver den foreslåede frist (1. januar 2020) Naalakkersuisut anledning til bemærkninger?
- f) I hvilket omfang vurderer Naalakkersuisut, at ændringsforslaget vil kunne reducere dobbeltadministration?
- g) Kan Naalakkersuisut oplyse andet af relevans i forbindelse med en afdækning af ændringsforslagets mulige konsekvenser?

Med venlig hilsen

Henrik Fleischer

Udvalgsformand

Til Inatsisartut's Erhvervs- og Råstofudvalg

Forslag til inatsisartutbeslutning om, at opgaven med ydelse af erhvervsudviklingsstøtte til bygder og yderdistrikter jfr. finanslovens hovedkonto 64.01.05 søges overført fra selvstyret til kommunerne med virkning fra den 1. januar 2020 og at spørgsmålet herom indgår i bloktilskudsforhandlingerne med kommunerne i løbet af 2019. EM2019/39

06-11-2019
Sagsnr.

Postboks 1601
3900 Nuuk
Tlf. (+299) 34 50 00
E-mail: isiin@nanoq.gl
www.naalakkersuisut.gl

Herunder besvares spørgsmål oversendt fra udvalget:

Det oprindelige forslag, beslutningsforslag EM2019/39:

"Forslag til inatsisartutbeslutning om, at opgaven med ydelse af erhvervsudviklingsstøtte til bygder og yderdistrikter jfr. finanslovens hovedkonto 64.01.05 søges overført fra Selvstyret til kommunerne med virkning fra den 1. januar 2020 og at spørgsmålet herom indgår i bloktilskudsforhandlingerne med kommunerne i løbet af 2019."

Og ændringsforslaget fremsat ved førstebehandlingen af det oprindelige forslag:

"Forslag til Inatsisartutbeslutning om, at Naalakkersuisut pålægges at der pr. 1. januar 2020 flytter erhvervsudviklingsmidler og erhvervsstøtte fra Grønlands selvstyre til kommunerne, samt at spørgsmål herom medtages i bloktilskudsforhandlingerne med kommunerne. Der skal under arbejdet sikres, at midlerne benyttes til formål som er forudsætninger for bevillingerne."

Generelle overvejelser i forhold til spørgsmålene

De af finansudvalget stillede spørgsmål rejser en vigtig problemstilling om det kommunale selvstyre og de rammer, som er sat for kommunalbestyrelsens udøvelse af ansvaret for de kommunale budgetter.

Kommunalbestyrelsens ansvar for kommunens budget er fastlagt i Inatsisartutlov om kommunernes og Grønlands Selvstyres budgetter og regnskaber. Efter bestemmelsen i § 20 stk. 1, udarbejder økonomiudvalget forslag til kommunens årsbudget for det kommende finansår til vedtagelse i kommunalbestyrelsen. Forslaget skal være ledsaget af et flerårigt budgetoverslag, som skal strække sig over mindst 3 år.

Kommunalbestyrelserne har således ansvaret for gennem prioriteringer og inden for rammerne af lovgivningen at fastlægge kommunernes serviceniveau, at sætte rammer og mål for de kommunale institutioner samt at sikre kvaliteten i opgavevaretagelsen og en effektiv styring af kommunens økonomi. Med ansvaret følger også en kompetence for kommunalbestyrelsen til at prioritere bevillingerne i det omfang, der ikke er tale om lovbundne udgifter. Det vil konkret betyde at kommunalbestyrelsen er berettiget til at bevilge et mindre beløb til erhvervsudvikling til bygder og yderdistrikter såfremt kommunens budgetmæssige restriktioner taler herfor.

Heroverfor står Naalakkersuisuts målsætning om at sikre erhvervsudvikling i bygder og yderdistrikter med faste beløb fastsat på de årlige finanslove til dette specifikke formål.

Denne målsætning kan ikke med sikkerhed opnås med en aftale mellem kommunerne og Naalakkersuisut om allokering af bestemte beløb på de kommunale budgetter til formålet, som led i en bloktilskudsforhandling, jf. § 20 stk. 3, hvoraf det fremgår, at såfremt der er i en aftale om bloktilskud til kommunerne afsat beløb til nærmere bestemte formål, skal der i årsbudgettet afsættes mindst et tilsvarende beløb til de pågældende formål. Den manglende sikkerhed for udmøntningen skyldes, at det samtidig fremgår af § 25 stk. 2, at såfremt en kommunes udgiftskontrol viser, at den pågældende kommunes endelige regnskabstal for finansåret kan forventes at overstige finansårets bevillinger, skal den pågældende kommune træffe beslutning om at gennemføre foranstaltninger med henblik på at imødegå den forventede overskridelse af finansårets bevillinger.

En konkret aftale af ovennævnte art må derfor vige for de hensyn som kommunalbestyrelsen skal følge for at kunne efterleve kravet i Inatsisartutlov om kommunernes og Grønlands Selvstyres budgetter og regnskaber, om regnskabsmæssig balance mellem indtægter og udgifter. Der er således ikke sikkerhed for, at midlerne vil blive anvendt til bygdeprojekter uanset om kommunerne har budgetteret hermed.

Desuden skal det bemærkes, at overførsel af midlerne til kommunal administration kun kan forekomme i det omfang, at formålet med bevillingerne kan rummes inden for rammerne af Landstingslov nr. 23 af 18. december 2003 om kommunernes mulighed for at bidrage til erhvervsudvikling gennem investering i erhvervmæssig virksomhed m.v. Bestemmelsen i § 3 stk. 1 har følgende indhold:

”Kommuner kan efter de i denne lov nærmere fastsatte bestemmelser:

1) Yde tilskud til eller deltage med ansvarlig kapital i organisationer, selskaber eller andre sammenslutninger, som har til formål at fremme erhvervsudviklingen i kommunen eller i flere kommuner gennem rådgivning om projektudvikling m.v.”

Det fremgår videre af § 4:

”Det er en betingelse for investering, garantistillelse og tilskud efter § 3, stk. 1, nr. 2-5, at aktiviteten relaterer sig til projekter, virksomheder m.v. med et erhvervsmæssigt sigte, og at aktiviteten har til formål at tilvejebringe et økonomisk overskud.”

Det er Naalakkersuisut's vurdering, at det vil kræve en mere vidtgående juridisk analyse at undersøge, hvilke af de omtalte erhvervsstøtteordninger, som kan rummes inden for denne lov, herunder eksempelvis, at aktiviteten har til formål at tilvejebringe et økonomisk overskud, hvilket ofte ikke er tilfældet med nogle af de i denne besvarelse nævnte ordninger, som ofte vil omfatte tilskud til driftsaktiviteter og/eller som har til formål, at opnå en positiv effekt på beskæftigelsen.

Der bør således undersøges nærmere, om eksempelvis en kommunal varetagelse af formålet med bevillingen til erhvervsudvikling i bygder og yderdistrikter vil forudsætte en ændring i Landstingslov om kommunernes mulighed for at bidrage til erhvervsudvikling gennem investering i erhvervsmæssig virksomhed m.v. Det samme gør sig klart gældende for eksempelvis bevillingen til driftsaftaler m.m., hvor der på FFL2020 er afsat 2,23 mio. kr. til servicekontrakter vedrørende drift af indhandlingsanlæg.

For så vidt angår de erhvervsfremmeordninger som i dag administreres af Greenland Business, i henhold til Inatsisartutlov om erhvervsfremme til landbaserede erhverv, skal det bemærkes, at det er Naalakkersuisut, som er ansvarlig for lovens administration. Naalakkersuisut kan dog indgå aftale om administration af tilsagn og udbetaling af støtte med kommunalbestyrelsen eller et administrationselskab. Naalakkersuisut har i dag indgået en sådan aftale med Greenland Business. Aftalen løber frem til 31. december 2021. Det vil således tidligst være muligt at indgå en administrationsaftale med kommunerne med virkning fra 2022.

Der er videre indhentet en udtalelse til fra Forbruger og Konkurrencestyrelsen om konkurrencelovens § 12:

”Det bør ligeledes bemærkes, at såfremt disse midler overføres til kommunerne uden særlig offentlig regulering, skal kommunerne i administrationen af disse midler, iagttagelse kapitel 4 i inatsisartutlov nr. 1 af 15. maj 2014 om konkurrence (konkurrenceloven) om konkurrenceforvridende støtte. Konkurrencenævnet kan efter disse bestemmelser udstede påbud om, at offentlige midler skal tilbagebetales, såfremt støtten har direkte eller indirekte har til formål eller følge at forvride konkurrencen.”

Da en række af de omhandlede erhvervsstøtteordninger ikke er reguleret ved lov vil kommunernes udbetaling af støtte kunne blive genstand for prøvelse i Konkurrencenævnet og det må derfor antages at udbetalt støtte i en række tilfælde vil blive mødt med krav om tilbagebetaling, hvis Konkurrencenævnet finder at støtten vil være konkurrenceforvridende. Under alle omstændigheder vil det betyde en administration af ordningerne vil blive mere administrativ tung i forhold til den nuværende situation.

Spørgsmål vedrørende det oprindelige forslag (pkt. 39.)

- a) *Vil en forankring i kommunerne bedre kunne sikre, at de afsatte midler anvendes på grundlag af kendskab til det lokale erhvervsliv og arbejdsmarkeds behov?*

De afsatte midler anvendes allerede på grundlag af kendskab til det lokale erhvervsliv og arbejdsmarked. Det er i dag kommunerne i samarbejde med byggerne, der udarbejder en liste over projekter, der ønskes støtte til. Naalakkersuisut's opgave er efterfølgende udelukkende at tilsikre, at midlerne går til de ønskede projekter i bygder- og yderdistrikter. På denne måde sikres det, at midlerne ikke indgår i kommunernes almindelige drift, men direkte øremærkes og udbetales til de ønskede lokale projekter i bygder- og yderdistrikter.

Den nuværende forvaltning af puljen tilsikrer derfor, at de lokale udvalgte erhvervsprojekter af kommuner og byggerne, også i sidste ende får de tiltænkte midler. Derfor er den nuværende forvaltning af puljen baseret på, at det er det lokale kendskab, som afgør, hvor midlerne skal fordeles, og der er en systematisk opfølgning som tilsikrer, at disse lokale ønsker også opfyldes.

- b) *I hvilket omfang vurderer Naalakkersuisut, at forslaget vil kunne reducere dobbeltadministration?*

Der er ingen dobbeltadministration forbundet med erhvervsudviklingsstøtte til bygder og yderdistrikter, som ordningen administreres på nuværende

tidspunkt. Det er i dag kommunerne, som der udvælger og udfører projekterne. Projekterne dobbeltadministreres derfor ikke.

Naalakkersuisut udfører alene en administrativ tilsynsfunktion, hvor det sikres, at midlerne går til de tiltænkte formål. Der skal altid i den offentlige forvaltning føres tilsyn med, om midlerne anvendes i henhold til formålet. Såfremt kommunerne fik overdraget midlerne, skulle der iværksættes en anden administrativ tilsyn med midlerne. Dette ville medføre yderligere administration for kommunerne og Selvstyret, da der skal laves et nyt set-up for forvaltningen af disse midler. Dette kunne medføre risiko for dobbeltadministration af midlerne.

Omlægning af bevillingen til kommunerne vurderes derfor ikke at medføre administrative besparelser.

Under alle omstændigheder er det Naalakkersuisut's holdning, at det er vigtigt at fastholde en model, hvor det sikres at midlerne anvendes i bygderne i overensstemmelse med Inatsisartut's ønske. En ændring af ordningen således, at midlerne overføres til kommunerne via bloktilskud, vil som ovenfor nævnt ikke kunne sikre, at midlerne anvendes i bygderne.

- c) *Vil det - set i lyset af det kommunale selvstyre - teknisk set være muligt at overføre administrationen af erhvervsudviklingsstøtte til bygder og yderdistrikter til kommunerne på en sådan måde, at kommunerne forpligtes til årligt at anvende et bestemt minimums beløb til erhvervsudviklingsstøtte i bygder og yderdistrikter - det vil sige således at de midler, som overføres fra Grønlands Selvstyre til kommunerne øremærkes til formålet?*

Med henvisning til de indledende bemærkninger i besvarelsen er det Naalakkersuisut's vurdering, at det ikke er muligt, jf. kravet om regnskabsmæssig balance mellem indtægter og udgifter i § 25 stk. 2 i Inatsisartutlov om kommunernes og Grønlands Selvstyres budgetter og regnskaber.

Ligeledes med henvisning til de indledende bemærkninger, vil en overførsel af midlerne til administration af kommunerne forudsætte en nærmere analyse af om dette kræver en ændring af Landstingslov om kommunernes mulighed for at bidrage til erhvervsudvikling gennem investering i erhvervsmæssig virksomhed m.v.

Spørgsmål vedrørende ændringsforslaget til (pkt. 39)

- a) *Med afsæt i ovenstående forståelse, hvor store midler vil det samlet dreje sig om, såfremt alle erhvervsudviklingsmidler og erhvervsstøtte overflyttes til kommunerne?*

I henhold til ovenstående definition af erhvervsudviklingsmidler og erhvervsstøtte vil det dreje sig om midlerne fordelt på finanslovens:

- Konto 64.01.05 "Erhvervsudviklingsstøtte til bygder og yderdistrikter", som ifølge FFL2020 udgør 5,89 mio. kr. Som nævnt er det Naalakkersuisuts vurdering, at det skal undersøges, om en kommunal tilskudsordning af denne art kræver en lovændring.
- Konto 64.10.32 "Erhvervsfremme indsatser", som vedrører:
 - o Mikrolånsordningen, som bliver administreret af Greenland Business. Beløbet hertil er ifølge FFL2020 på 500.000 kr.
- Der er indgået en servicekontrakt med Greenland Business, der som nævnt løber frem til 31. december 2021, om administration af erhvervsfremmeordningerne fastsat i Inatsisartutlov om erhvervsfremme til landbaserede erhverv. Beløbet hertil er ifølge FFL2020 9,149 mio. kr., hvoraf de 6,7 mio. kr. vedrører administration af støtteordningerne og 2,449 mio. kr. vedrører erhvervsrådgivning.
- Efter aftale med Island, Færøerne og Norge ydes der støtte til det nordatlantiske samarbejde, NORA. Beløbet hertil er ifølge FFL2020 250.000 kr.
- Øvrige erhvervsfremme initiativer. Beløbet hertil er ifølge FFL2020 1,681 mio. kr.
- På konto 64.10.34 "Servicekontrakt lammeslagteri m.fl." er der til driftsaftaler m.m. ifølge FFL2020 afsat 2,23 mio. kr. til servicekontrakter vedrørende drift af indhandlingsanlæg. Som nævnt skal det undersøges, om en kommunal tilskudsordning af denne art kræver en lovændring.

- b) *Er det vurderingen, at kommunerne i dag har den nødvendige administrative kapacitet til at kunne forvalte de samlede midler og programmer målrettet til erhvervsudvikling og erhvervsstøtte?*

For så vidt angår de erhvervsfremmeordninger som i dag administreres af Greenland Business, skal det bemærkes, at Greenland Business i dag har en stab af højt specialiseret kredit- og erhvervsfremme medarbejdere. Det må umiddelbart vurderes som vanskeligt at opretholde et fagligt niveau

svarende til det der gælder i dag, såfremt midlerne skal administreres i puljer af de enkelte kommuner. Som nævnt administreres midlerne i dag af Greenland Business frem til 31. december 2021. For så vidt angår de øvrige ordninger, skal det som nævnt undersøges, om en kommunal tilskudsordning af denne art kræver en lovændring.

- c) *Hvilke fordele og hvilke ulemper og risici vurderer Naalakkersuisut, at en samlet overførsel af erhvervsudviklingsmidler og erhvervsstøtte til kommunerne vil kunne indebære i forhold til den samlede nationale erhvervsfremme indsats?*

En overdragelse af ovennævnte midler og programmer til kommunerne vil indebære at Inatsisartut og Naalakkersuisut fremover fratages muligheden for at udvikle og implementere en national politik vedrørende støtte til erhvervsfremme.

Der er ingen nævneværdige fordele ved overførsel af erhvervsudviklingsmidler og erhvervsstøtte til kommunerne. Tværtimod, er der i øjeblikket systematisk og kontinuerlig opfølgning på, at midlerne tilgår bygderne. Hvis midlerne i stedet indgår i kommunernes bloktilskud, risikerer man, at midlerne ikke vil blive udmøntet jf. beskrivelsen i indledningen af besvarelsen.

Ydermere, vurderes det, at Naalakkersuisuts nuværende samarbejde med erhvervsfremmeorganisationen Greenland Business, som administrerer og tildeler erhvervsfremmemidler i overensstemmelse med loven herom, fungerer tilfredsstillende. Det vurderes som væsentligt, at man igennem Greenland Business kan planlægge langsigtet i forbindelse med koordinering og aktivitetstiltag i henhold til erhvervsstøtte og rådgivning til iværksættere, med henblik på at sikre en langsigtet indsats. Samtidig besidder Greenland Business en væsentligt faglighed om erhvervsfremme, som man risikerer at miste, hvis deres midler overføres til andre myndigheder.

- d) *Er der lovgivning på erhvervsområdet, der eventuelt må ændres eller ophæves for at imødekomme ønsket om en samlet overflytning af området til kommunerne?*

Der henvises til de indledende bemærkninger i svaret, hvor det fremgår, at det bør undersøges nærmere, om en kommunal varetagelse af formålet med bevillingen til erhvervsudvikling i bygder og yderdistrikter vil

forudsætte en ændring i Landstingslov om kommunernes mulighed for at bidrage til erhvervsudvikling gennem investering i erhvervmæssig virksomhed m.v. Det samme gør sig klart gældende for eksempelvis bevillingen til driftsaftaler m.m., hvor der på FFL2020 er afsat 2,23 mio. kr. til servicekontrakter vedrørende drift af indhandlingsanlæg.

Ligeledes, hvad angår erhvervsfremmeordningerne, der varetages af Greenland Business, vil der først kunne indgås en ny administrationsaftale med kommunerne med virkning fra 2022, idet den nuværende aftale med Greenland Business løber til og med d. 31 december 2021.

- e) *Giver den foreslåede frist (1. januar 2020) Naalakkersuisut anledning til bemærkninger?*

Som det fremgår ovenfor, vil det ikke være muligt at gennemføre de nævnte ændringer med virkning fra 1. januar 2020. Dels fordi der kræves en nærmere analyse af behovet for en ændring af Landstingslov om kommunernes mulighed for at bidrage til erhvervsudvikling gennem investering i erhvervmæssig virksomhed m.v.

I henhold til § 10 i Inatsisartutlov om erhvervsfremme til landbaserede erhverv kan Naalakkersuisut indgå aftale om administration af erhvervsstøtte med et administrationsselskab. En sådan aftale er allerede indgået ved en servicekontrakt med Greenland Business. Servicekontrakten løber frem til 31. december 2021. En omlægning af denne bevillingen kan således tidligst ske primo 2022.

- f) *I hvilket omfang vurderer Naalakkersuisut, at ændringsforslaget vil kunne reducere dobbeltadministration?*

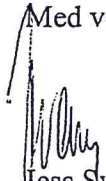
Se svar b) under spørgsmål vedrørende det oprindelige forslag.

- d) *Kan Naalakkersuisut oplyse andet af relevans i forbindelse med en afdækning af ændringsforslagets mulige konsekvenser?*

Se ovennævnte besvarelser.

Inussiamersumik inuulluaqqusillunga

Med venlig hilsen

Jess Svane